

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים בעניינים מינהליים

ע"ם 861/19

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' אלרון

המערערת: מדינת ישראל – משרד החקלאות ופיתוח הכפר

נ ג ד

המשיבה: "נח" – התאחדות ישראלית של ארגונים להגנת בעלי חיים

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים מיום 18.12.2018 בעת"מ 61735-08-18 שניתן על ידי כבוד השופט העמית א' יעקב

בשם המערערת: עו"ד יונתן ברמן; עו"ד אבי טוויג

בשם המשיבה: עו"ד ד"ר רענן הר זהב; עו"ד יונתן ברמן;
עו"ד ענבל קידר

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

1. בערעור המונח לפנינו, משיגה המערערת (להלן: המדינה) על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד – אשר קיבל, בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים (עת"מ 61735-08-18; השופט העמית א' יעקב), את עתירת המשיבה, וביטל את החלטת מנהל השירותים הווטרינריים להמית את הכלבים והחתולים שגורלם עומד במוקד ההליך דנן (להלן: החלטת ההמתה).

בית המשפט לעניינים מינהליים קבע כי המדינה לא בחנה בזמן אמת חלופות פוגעניות פחות להמתה הגורפת של קבוצת בעלי החיים – עליה הוחלט לאחר שבקרב רוב הפרטים בקבוצה התגלתה "עדות סרולוגית מעבדתית לחשיפה ללישמניה

אינפנטוס". אמנם, במהלך הדיון בעתירה נימקה המדינה את התנגדותה לחלופות שהוזכרו, אך בית המשפט לעניינים מינהליים סבר שעמדתה מבטאת מתן בלעדיות לערך השמירה על בריאות הציבור, תוך התעלמות מוחלטת מערך השמירה על חיי בעלי החיים. כך, נקבע כי הדרישות שהעלתה בנוגע לחלופה של החזקת הכלבים והחתולים במתקן ייעודי (להלן: חלופת המתקן) "מחמירות בצורה קיצונית", ונגועות בחוסר תום לב – שכן המדינה עצמה מחזיקה כעת את בעלי החיים במתקן שאינו עומד בדרישות אלה. זאת ועוד, נוכח המדיניות הכללית לגבי הטיפול בבעלי חיים נגועים, "לא ברור" מדוע מסרבת המדינה לאפשר את אימוץ הכלבים והחתולים באזור עמק יזרעאל – הנגוע, בלאו הכי, במחלה – חלף השמדתם (להלן: חלופת האימוץ).

2. מכאן הערעור שלפנינו, בו טוענת המדינה כי לא הייתה כל עילה להתערב בשיקול הדעת המקצועי של הרשויות המוסמכות – וכי החלופות שהוצעו נבחנו בצורה עניינית כבר בזמן אמת, והוצגו נימוקים כבדי משקל לדחייתן.

המדינה מציינת כי הלישמניאזיס הוויסצרלית (להלן: לישמניה) היא מחלה זואונוטית, שעשויה לעבור מבעלי חיים לבני אדם, לפגוע באיברייהם הפנימיים – ובהיעדר טיפול מתאים, אף לגרום למותם. כלב הבית הוא "חיית המאגר העיקרית" הנושאת את טפיל הלישמניה, המועבר בעיקר באמצעות עקיצות של זבובי חול, אך לאחרונה הועלתה בפרסומים מדעיים "השערה" כי גם חתול הבית יכול לשמש כחיית מאגר. ככלל, ניתן לאבחן נשאים של הטפיל באמצעות זיהוי נוגדנים בדמם – אולם, בהתחשב בקצב האיטי של התפתחות המחלה והנוגדנים, "ייתכן מאד" שהבדיקה תניב תוצאה שלילית על אף שבעל החיים כבר נדבק במחלה. על פי נתוני המדינה, מתחילת שנת 2000 ועד סוף שנת 2018 חלו בלישמניה 55 בני אדם, ובשש השנים האחרונות נרשמה עלייה במספר המקרים המדווחים מדי שנה. כמו כן, "אותרה חקירה אפידמיולוגית" בעניינה של ילדה בת 3 שאושפזה בשנת 2001 עם פגיעה קשה בכבד ובטחול, כאשר בכבדה נמצאו טפילי לישמניה.

על רקע מאפייני המחלה והגידול במספר החולים בה, המדינה סבורה כי לא הייתה כל עילה להתערב בשיקול הדעת של גורמי המקצוע, אשר קיבלו את החלטת ההמתה בהליך תקין, ולאחר בירור מקצועי מקיף. לגופם של דברים, החלטה זו מבטאת, לטעמה, איזון הולם בין מכלול הזכויות והאינטרסים שעל הפרק. המדינה מציינת כי בעלי החיים – 59 כלבים ו-65 חתולים – נתפסו בחודש יוני 2018, מכוח צו תפיסה לפי סעיף 8(א) לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994, בשל התנאים הקשים שבהם הוחזקו ומצבם הגופני הירוד. הם הועברו לשיקום במתקן מוגן, אך בדיקות

שנערכו בעקבות מותם של 14 כלבים הצביעו על חשיפה ללישמניה בקרב 45% מהכלבים ו-78% מהחתולים בקבוצה. לדברי המדינה, מדובר במספר כפול מזה של בעלי החיים המאובחנים בישראל כנגועים מדי שנה – ולא זו בלבד, אלא ששיעור התחלואה יוצא הדופן בקרב הקבוצה מגביר את החשש שגם הפרטים שלא נמצאה בהם עדות למחלה "יחלו בעתיד או נושאים את הטפיל". בנסיבות אלה, עמדת גורמי המקצוע היא כי נשקפת מן הכלבים והחתולים המשתייכים לקבוצה סכנה "מוחשית לחיי אדם, לבריאות הציבור, ולבריאותם של בעלי חיים אחרים" – ולכן הוחלט להמיתם.

אשר לחלופות שהציג בית המשפט קמא – המדינה סבורה כי הן אינן מייחסות משקל הולם לערך השמירה על בריאות הציבור. לדעתה, שגתה הערכאה הדיונית בביקורתה על הדרישות הענייניות שהציבו גורמי המקצוע ביחס לחלופת המתקן. כך, למשל, ההתנגדות להעברת בעלי החיים למתקן שאינו שוכן באזור עמק יזרעאל – שבו שהו בעלי החיים בטרם נתפסו, "ומשכך יש להניח כי הוא אנדמי למחלה" – נועדה למנוע את התפשטות המחלה לאזורים אחרים, והוא הדין ביחס לדרישות הבידוד והאבטחה שהוצגו. לטענת המדינה, לא ניתן ללמוד מן התנאים במתקן שבו היא מחזיקה בבעלי החיים באופן ארעי – המתארך רק בשל ההליכים המשפטיים שיזמה המשיבה – על רמת ההגנה הנחוצה במתקן שבו הם אמורים לשהות בדרך קבע, וממילא לא היה מקום לייחס לה חוסר תום לב. אשר לחלופת האימוץ, המדינה מבהירה כי ייחודו של המקרה שלפנינו נגזר מגודל הקבוצה. לדידה, ניתן להשלים עם הסיכון הכרוך בהותרת בעל חיים נגוע בחיים, כאשר בעליו מעניק לו טיפול רפואי ראוי, אך –

"שחרור קבוצה של עשרות פרטים נגועים לאיזור עמק יזרעאל עלול לשנות באופן משמעותי את האיזון האפידמיולוגי הקיים ולהגביר את הסיכוי לתחלואה בקרב בני אדם ובעלי חיים במחלה" (פסקה 64 לעיקרי הטיעון מטעם המדינה; ההדגשה במקור).

בהעדר חלופות ראויות, החלטת ההמתה – שהתקבלה בהתאם לסמכות רופא וטרינר ממשלתי, לפי סעיפים 7 ו-15(א) לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985 – מבטאת, לדעת המדינה, איזון הולם בין האינטרסים שעל הפרק, ומשכך היא מבקשת לקבל את ערעורה, ולבטל את פסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים.

3. מנגד, המשיבה סומכת את ידיה על הכרעת הערכאה הדיונית. לדעתה, החלטת ההמתה התבססה על הנחת הרשויות המוסמכות כי בידיהן לנקוט כל אמצעי על מנת לספק "רמה של 100% ביטחון במניעת הדבקה". אולם, בית המשפט לעניינים מינהליים

התערב בנקודה זו עצמה, והבהיר כי מדובר בהנחה נורמטיבית שגויה – כך שגם אם אין מקום להתערב בהערכת גורמי המקצוע לגבי עוצמת הסיכון הנשקף מבעלי החיים שנתפסו, אין בסיכון זה כדי להצדיק המתה גורפת שלהם.

המשיבה מדגישה כי אין בחומר שהוצג הערכה קונקרטי של הסיכון להידבקות בני אדם, או של תוצאותיה האפשריות. לטעמה, חסר זה מאושש את המסקנה כי המדינה אכן ראתה בקיומו של סיכון כלשהו, קטן ככל שיהיה, עילה להמתת הכלבים והחתולים – תוך התעלמות מן הצורך לאזן בין אינטרס השמירה על בריאות הציבור ובין ערך ההגנה על בעלי החיים. אכן, כאשר נשקפת לבני אדם סכנה ממשית ידו של הראשון על העליונה, אלא שהמדינה כלל לא בחנה האם זה המצב בענייננו. אדרבה, נוכח נתוני התחלואה שהוצגו – מהם עולה כי אף אחד מן המקרים הבודדים שבהם נדבקו בני אדם בלישמניה לא הסתיים במוות – ובהעדר דיווח על הידבקות בסביבת המתקן שבו מוחזקים הכלבים והחתולים כבר תקופה ארוכה, קיימים סימני שאלה ממשיים לגבי עוצמת הסיכון. שעה שהחלטת הרשויות התקבלה על בסיס הנחה נורמטיבית שגויה לגבי עוצמת הסיכון המצדיק המתה, וללא עריכת האיזון המתחייב על פי דין, צדק בית המשפט קמא כשהורה על בטלותה.

למעשה, המשיבה גורסת שדי בנתונים שעמדו לנגד עיני המדינה כדי ללמד שהחלטת ההמתה חורגת מן האיזון הראוי. בהקשר זה היא מזכירה, בין היתר, את ההתייחסות בסקירת הספרות מטעם המדינה לחוסר האפקטיביות של המתת כלבים נגועים – ולחלופת המתקן; את חוסר הבהירות לגבי התפקיד שממלאים חתולים בשרשרת ההדבקה; ואת מגוון האמצעים למניעת הדבקה, דוגמת רשתות ואביזרים דוחי זבובי חול, שהוצגו בפני הרשויות. זאת ועוד, היא סבורה כי המדינה דחתה ללא הצדקה את חלופת האימוץ, למרות שמנתוניה שלה עולה שמספר הכלבים והחתולים הרלוונטיים נמוך בהרבה ממספרם הכללי של בעלי החיים שאובחנו כנגועים ונותרו אצל בעליהם – כך שהחלטת ההמתה לא תתרום דבר למניעת התפשטות המחלה. על כן, היא סבורה שיש לבטל את ההחלטה גם בשל התשתית העובדתית הלקויה שעמדה ביסודה.

המשיבה מסכמת כי החלטת ההמתה אינה מידתית. נוכח הנתונים שהוצגו לעיל, היא נעדרת קשר רציונלי לתכלית המניעה המוחלטת של הדבקה – ובכל מקרה, ניתן היה להסתפק בחלופות פוגעניות פחות, לרבות חלופות המתקן והאימוץ. אף מבחן המידתיות במובן הצר אינו מתקיים, שכן הנזק בהמתת בעלי החיים עולה על התועלת הספקולטיבית והמצומצמת הנובעת מכך.

4. בעקבות הדיון שהתקיים ביום 25.3.2019 לפני המותב, נדרשו הצדדים לבחון חלופות מעשיות שונות להחלטת ההמתה, וניהלו ביניהם מגעים בעניין.

"המסלול הקנדי", שנבחן לראשונה במסגרת זו, הניב פרי: ביום 12.5.2019 הוטסו לקנדה 16 מן הכלבים ששהו במתקן המוגן, ונקלטו בחווה שמפעיל ארגון בשם "Dog Tales Rescue and Sanctuary". בהמשך, הביע הארגון נכונות לקלוט 5 כלבים ו-6 חתולים נוספים, ומתגובת המדינה להודעת העדכון האחרונה עולה כי כבר תואמה עבורם טיסה.

לצד מסלול זה, נדרשו הצדדים גם לחלופות המתקן והאימוץ. בהודעות עדכון שהוגשו בתאריכים 12.4.2019 ו-20.5.2019 מסרה המשיבה כי איתרה שמונה מתקנים פוטנציאליים להחזקת בעלי החיים. לדבריה, אף אחד מן המתקנים אינו עומד במלוא הדרישות שהציגה המדינה בהליך הקודם, אך כולם מבטיחים הגנה טובה מזו שמספק המתקן שבו מוחזקים הכלבים והחתולים בשנה האחרונה – שלא לדבר על ההשוואה לתנאים שבהם מוחזקים מאות בעלי חיים נגועים אצל בעליהם. מנגד, המדינה עמדה על דרישותיה, וביקשה לקבוע כי מאחר והמתקנים שהוצעו אינם עומדים בדרישות אלה, הרי שחלופת המתקן מיצתה את עצמה. בתגובתה להודעת העדכון האחרונה דחתה המדינה הצעה נוספת שהעבירה אליה המשיבה ביום 5.6.2019 – הן בשל ההיתכנות האפסית של מימושה בתוך פרק זמן סביר, והן בשל הנטל שהצעה זו מטילה על המדינה.

אשר לחלופת האימוץ – המשיבה שבה על עמדתה בעיקרי הטיעון, והדגישה כי היא מקבלת משנה תוקף לאור הירידה במספר הכלבים שנותרו במתקן המוגן, על כל המשתמע מכך לגבי השפעתם הפוטנציאלית על היקף התחלואה. לדבריה, מספר החתולים אמנם גדול יותר, אך יש לזכור כי אין עדויות ממשיות לגבי מעורבותם בהפצת המחלה – ולא לחינם הדין אינו דורש לדווח על חתולים נגועים, ואינו מטיל על בעליהם חובות כלשהן. המשיבה הוסיפה כי גיבשה רשימה של מאמצים מתאימים, אותם היא מוכנה להדריך ואף לרכוש עבורם את הציוד הנחוץ – וסבורה כי יש לקבל חלופה זו. לעומתה, המדינה שבה וטוענת כי "שחרור קבוצה של עשרות פרטים נגועים" עלול לשנות את האיזון האפידמיולוגי ולהגביר את הסיכון לתחלואה לבני אדם ולבעלי חיים – ומוסיפה כי "פיזור של עשרות פרטים נגועים אינו זניח גם בהיבט הכמותי" (שם, פסקה 24). לפיכך, חלופת האימוץ אף היא אינה רלוונטית, כך שהחלטת ההמתה משקפת איזון ראוי שאין עילה להתערב בו.

5. דין הערעור להידחות. למעשה, נקודת המוצא הנורמטיבית אינה שנויה במחלוקת ממשית בין הצדדים. ברי כי "הגנה על חייהם של בעלי חיים ואיסור להתעלל בהם ולגרום להם סבל הינם אינטרסים מוכרים במשפטנו" (בג"ץ 4884/00 עמותת "תנו לחיות לחיות" נ' מנהל השירותים הווטרינריים בשדה במשרד החקלאות, פ"ד נח(5) 202, 207 (2004)) – הגם שלא מדובר בהגנה מוחלטת, שכן אינטרסים אנושיים עשויים להצדיק פגיעה בבעלי חיים. בדונו באיזון הראוי בין הערכים הנוגדים, הבחין בית משפט זה בין "הצרכים הקיומיים של בני האדם וההגנה על בריאותם" לבין אינטרסים משניים, וקבע כי באיזון בין הראשונים –

"לבין אינטרס ההגנה על בעל חיים ידם של ערכים אלה היא על העליונה ככל שהסכנה לקיום האדם ולבריאותו גדולה יותר, ואולם נקודת האיזון משתנה כשמדובר בפגיעה שאינה עולה כדי סכנה ממשית לבני-אדם. אכן, לאדם אינטרסים נוספים הראויים להגנה, ובהם נוחות ורווחה, כמו גם יעילות ההקצאה של משאבי הרשויות המופקדות על בריאות הציבור, אך משקלם של אינטרסים אלה פחות. באיזון בינם לבין ההגנה על בעלי החיים ניתנת לאחרונה משקל רב. בגדרי האיזון האמור מתחשבים גם בסוג בעל חיים שבו מדובר, במיקומו בסולם ההתפתחות ובמידת התועלת שיש בו לבני-האדם, לרבות החיבה שלה הוא זוכה מצד מספר רב של אנשים" (שם, עמודים 207-208).

על פי תפיסה זו, הגנה על בריאות הציבור עשויה להצדיק המתת בעלי חיים, אך מדובר במוצא אחרון, "הננקט רק כשלא ניתן להגן ביעילות על שלום בני האדם באמצעים אחרים שעלותם סבירה" (שם, עמוד 208; פסק הדין ניתן מפי השופטת ד' דורנר, ובהסכמת הנשיא א' ברק והשופט א' גרוניס).

6. האם זהו המצב בענייננו? המדינה משיבה לכך בחיוב, וטוענת כי בהעדר חלופות ראויות אין מנוס מהמתת בעלי החיים. דא עקא, עיון בחומר מגלה כי עמדתה השלילית של המדינה ביחס לחלופות אלה מבוססת על מספרם הגדול של הכלבים והחתולים שגורלם עומד על הפרק. כך, למשל, בפסקה 2 להחלטת מנהל השירותים הווטרינריים מיום 20.11.2018, שבה נשללה העברת בעלי החיים לאימוץ בעמק יזרעאל (להלן: החלטת המנהל), נאמר כי –

”כמות בעלי החיים הנגועים הנו כפול ממספר בעלי החיים המאובחן כל שנה כנגוע בישראל. מסירתם לאימוץ בעמק יזרעאל יביא בסבירות גבוהה לעלית שיעור הנגיעות של בעלי החיים באזור באופן דרסטי” (כך במקור).

דברים דומים נאמרו בפסקת הסיכום, בה ציין המנהל כי –

”מסירת מספר רב של בעלי חיים שנחשפו למחלה לאימוץ והפצת הטפיל באזור האנדמי, עלולה לשנות את המצב האפידמיולוגי הקיים בישראל [...] הדברים האמורים נכונים מדרך של קל וחומר ביחס למסירה לאימוץ באזורים אחרים בישראל” (פס’ 23 לתגובת המדינה מיום 16.6.2019).

למעשה, המדינה אף הציגה את גודל הקבוצה כנימוק המכריע להבחנה שערכה בין המדיניות הכללית ביחס לפרטים שאובחנו כנגועים ובין התייחסותה לכלבים והחתולים שעניינם ניצב לפנינו. לדבריה, מצבה של קבוצה זו שונה בתכלית, משום שגורמי המקצוע סבורים כי –

”שחרור קבוצה של עשרות פרטים נגועים לאיזור עמק יזרעאל עלול לשנות באופן משמעותי את האיזון האפידמיולוגי הקיים ולהגביר את הסיכוי לתחלואה בקרב בני אדם ובעלי חיים במחלה” (ההדגשה במקור; ראו גם פסקה 24 לתגובת המדינה להודעת העדכון מיום 20.5.2019).

7. נימוקים אלה מלמדים כי המדינה בחנה את עתיד קבוצת בעלי החיים כיחידה אחת – ומשהגיעה למסקנה כי אימוץ מלוא הפרטים אינו אפשרי, בשל החשש מהפרת האיזון האפידמיולוגי, החליטה כי אין מנוס מפתרון קצה. ברם, בחינה כזו אינה עונה לאיזון המשפטי המחייב בחינה של חלופות פוגעניות פחות – בוודאי בהינתן הירידה במספר הכלבים והחתולים בעקבות מימוש החלופה הקנדית שכלל לא הועלתה בהליך הקודם. אכן, ניתן להניח, לצורך העניין, כי שחרור “קבוצה של עשרות פרטים” – שלא לדבר על קבוצה המונה מספר “כפול ממספר בעלי החיים המאובחן כל שנה כנגוע בישראל”, כפי שהיה מצב הדברים בשלב בו ניתנה החלטת המנהל – עלול להגביר את התחלואה. אולם, המדינה מעולם לא קבעה שסיכון דומה כרוך בשחרור קבוצה קטנה יותר – למשל, בת חמישה, תשעה או שישה כלבים וחתולים – ולבטח שלא הציגה חוות דעת מקצועית בקשר לכך. בנסיבות אלה, מתבקשת מאליה המסקנה כי ההחלטה להמית את כל בעלי החיים אינה נשענת על תשתית עובדתית רלוונטית ומלאה – ודאי כך

כיום, לאור הירידה במספרם – ואינה יכולה לעמוד. די בכך כדי לדחות את ערעור המדינה, ולהותיר על כנו את פסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים.

8. למעלה מן הצורך, אוסיף כי אף הדרישות שהציגה המדינה ביחס לחלופת המתקן הושפעו, לכאורה, ממספר בעלי החיים הנגועים. כך, למשל, נאמר בפסקה 44 לעיקרי הטיעון מטעמה כי –

”מספר הנגועים בקרב הקבוצה הוא יותר מכפול ממספר בעלי החיים המאובחנים בישראל מדי שנה (!). לריכוז התחלואה החריג במחלה בקרב קבוצת בעלי החיים נודעת חשיבות אפידמיולוגית, שכן הותרתם בחיים ללא תנאי בידוד מוקפדים כפי שפורט ברשימת התנאים למתקן שכזה, עשויה להגדיל באופן משמעותי את נתוני התחלואה” (ראו גם פסקה 7 להחלטת מנהל השירותים הווטרינריים מיום 7.10.2018, המצורפת, כנספח 9, לעיקרי הטיעון מטעם המדינה).

דברים אלה מבליטים אף הם את האופי הבינארי של הדיון בעתיד בעלי החיים שנתפסו, ומלמדים כי המדינה גיבשה את עמדתה ביחס לחלופת המתקן לאור ההנחה שכל הכלבים והחתולים יהיו בו – אך לא נתנה את דעתה על אפשרויות אחרות, ועל תשתית עובדתית שונה כפי שהיא היום.

9. אשר על כן, אציע לחברי לדחות את ערעור המדינה. בנסיבות העניין, ולנוכח תרומת המשיבה להתפתחות העניינים מצד אחד, ותרומת המדינה להוצאתם לפועל של מסלולים חדשים מצד שני, אציע כי המדינה תישא בהוצאות המשיבה ובשכר טרחת באי כוחה בסך מופחת של 7,500 ש”ח.

כמובן, אין בדברים כדי למנוע מן המערערת לבחון מחדש את עניינם של הכלבים והחתולים שנתפסו, ולהכריע בו על בסיס תשתית עובדתית מלאה – תוך איזון הולם בין השיקולים השונים שעל הפרק.

ש ו פ ט

השופט ע' פוגלמן:

1. מקובלת אף עלי נוסחת האיזון שנקבעה בפסיקתנו, שעליה עומד גם חברי השופט נ' הנדל, שלפיה, החובה למנוע סכנה ממשית לבריאות הציבור גוברת על אינטרס

ההגנה על בעלי חיים; וכי ניתן להורות על המתת בעלי חיים כאשר לא ניתן להגן ביעילות על בריאות הציבור באמצעים אחרים שעלותם סבירה.

2. במקרה שלפנינו, עמדת הגורמים המקצועיים במשרד החקלאות ובמשרד הבריאות היא כי יסודה של הפעלת הסמכויות נושא ההליך שלפנינו בסכנה מוחשית לחיי אדם; לבריאות הציבור; ולבריאותם של בעלי חיים אחרים.

3. במסגרת השיח והשיג שהחל עוד לפני הדיון שקיימנו ונמשך גם לאחריו, נמצאו פתרונות לחלק מן הכלבים בקנדה ויש לברך את כל העושים במלאכה על הצלחת מהלך זה.

4. נמשכו מגעים למציאת פתרונות חלופיים, במתווה שהוצע בדיון שקיימנו, שעד כה לא עלו יפה. בהינתן חשיבותו של אינטרס ההגנה על בעלי חיים מזה והצרכים הבריאותיים הדוחקים מזה, אילו דעתי הייתה נשמעת, הייתי קוצב 30 ימים נוספים למיצוי המגעים. ככל שבפרק זמן זה לא יימצאו פתרונות שיניחו את דעתם של הגורמים המקצועיים, לא הייתי רואה להתערב בהחלטת הרשות המוסמכת. זאת, נוכח נוסחת האיזון שעליה עמדנו והליך קבלת ההחלטות שקיים מנהל השירותים הוטרינריים, שהתייעץ עם מומחים מן האקדמיה, מהמכון הוטרינרי וממשרד הבריאות, בהיבטים הנוגעים לבריאות הציבור ולמחלת הלישמניאזיס; ובהינתן ההלכה הפסוקה באשר להיקף ההתערבות בשיקול דעת גורמים מקצועיים מוסמכים (בג"ץ 13/80 "נון" תעשית שמורים בע"מ נ' מדינת ישראל משרד הבריאות, פ"ד לד(2) 693 (1980); בג"ץ 6269/12 הנהגת ההורים הארצית נ' שר החינוך, פסקה 16 והאסמכתאות הנזכרות שם (29.4.2015)).

בנסיבות העניין לא הייתי עושה צו להוצאות.

ש ו פ ט

השופט י' אלרון:

1. קראתי את חוות דעתו המפורטת והמנומקת של חברי השופט נ' הנדל, אולם אין בידי להסכים עימו.

2. אין עוררין באשר לחשיבות הרבה בהגנה על בעלי חיים, ויש לברך את המשיבה על מאמציה להגן על שלומם.

אולם כנאמר "לְכָל-זְמַן וְזְמַן לְכָל-חֶפֶץ תִּתֶּת הַשָּׁמַיִם" (קהלת ג, 1). מקום שבו בעלי החיים מקימים סכנה מוחשית לבריאות הציבור ייתכן שלא יהיה מנוס, למרבה הצער, מפתרון שיפגע בשלומם.

3. כידוע, לרשות המינהלית נתון שיקול דעת רחב בקבלת החלטותיה המתקבלות על פי שיקולי מומחיות מקצועיים. משכך בית משפט זה ייטה שלא להתערב בהחלטה שהתקבלה בגדרי סמכותה של הרשות משיקולים ענייניים (ראו למשל בג"צ 5428/17 רום נ' מדינת ישראל (18.6.2018)).

4. בענייננו, מנהל השירותים הווטרינריים הורה על המתת כלבים וחתולים לשם מניעת התפשטות מחלת הלישמניאזיס ולצורך שמירה על בריאות הציבור ועל בריאות בעלי חיים ורווחתם, וזאת לאחר בחינת מספר הערכות מקצועיות וחלופות שונות ובעקבות היועצות עם כלל הגורמים הנוגעים לעניין.

בנסיבות אלו, איני סבור כי יש להתערב בשיקול דעתו המקצועי של מנהל השירותים הווטרינריים ולבטל את החלטתו.

5. אשר על כן במחלוקת שנתגלעה בין חבריי, דעתי היא כדעת השופט ע' פוגלמן שלפיה יש לקצוב 30 ימים נוספים למציאת פיתרון חלופי שיניח את דעתם של הגורמים המקצועיים. אם לא ימצא פתרון מסוג זה, איני רואה הצדקה להתערב בשיקול דעתם המקצועי.

ש ו פ ט

הוחלט, אפוא, כאמור בחוות דעת השופט ע' פוגלמן, אליה הצטרף השופט י' אלרון, ובניגוד לדעתו החולקת של השופט נ' הנדל.

ניתן היום, כ"ג בסיון התשע"ט (26.6.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט